

Serbest Bölgelerde Faaliyet Gösteren Firmalar İle “Ortaklık” veya “Merkez-Şube” İlişkisi Bulunan İthalatçı Firmaların Peşin Mal İthalatlarında Geçmişe Dönük Ek “KKDF” Salınması Hukuka Uygun Mu? -2

Uyuşmazlık Konusu

Bu konuda kaleme aldığımız, (1) No.lu notumuzda konuyu kısaca tanımlamış ve Gümrük İdaresi ile ithalatçı mükellefler arasında 18.3.2011 tarih ve 2011/16 sayılı Genelge sonrası yaşanan; Türkiye'ye serbest bölgelerde faaliyette bulunan ortak veya şubeleri aracılığıyla vadeli mal ithal eden firmaların, peşin ithalat için, ithalata konu mal bedelini peşin olarak serbest bölgede faaliyet gösteren ortak veya şubeye havale etmelerinin yeterli olmadığını, mal bedelinin aynı zamanda malı Türkiye'ye satan yurtdışındaki asıl satıcıya transferinin de aranacağı şartının hukuka uygun olup olmadığı, bu şarta uygun hareket etmeyenlerden geçmişe dönük olarak cezalı KKDF ve KKDF tutarının gümrük beyan değerine eklenmesiyle de cezalı KDV talep edilmesinin hukuken mümkün olup olmadığı konusundaki uyuşmazlıkta meydana gelen gelişmeleri duyuracağımızı ifade etmiştik.

Bu uyuşmazlık konusunda yargı kararları ağırlıklı olarak davacı ithalatçı mükellefler lehine çıkmaya başladı.

Bunlardan birinde, davacı ithalatçı mükellef lehine verilen bir kararda **Vergi Mahkemesi**; “Olayda öncelikle “peşin ödeme” şeklinin tanımlanması gerekmektedir. Gümrük mevzuatında bu ödeme şekilleri ile ilgili bir tanım bulunmamakla birlikte ilgili dönemde kambiyo mevzuatın: düzenleyen Türkiye

Cumhuriyet Merkez Bankası Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Dış Ticaret Müdürlüğü'nce yayımlanan ancak olay tarihinde yürürlükte bulunmayan 23.06.2004 tarih ve 2004/YB-50 sayılı Genelge'de söz konusu ödeme şekillerinin tanımlandığı, buna göre “peşin ödeme”; gümrük beyannamesi ve eklerinin gümrük idaresine onay için ibraz edildiği tarihe kadar yapılan ödemeyi ifade ettiği, bir başka deyişle malların ithalatçı tarafından gümrükten fiilen teslim alınmasından önce yapılan ödemeye peşin ödeme denileceği kabul edilmiştir.

Davalı idarece davacı adına hesaplanan KKDF'nin hukuka uygun olduğu savunulmuş ise de, davacı şirket tarafından gerçekleştirilmiş olan ithalata ilişkin, birer örnekleri dava dosyasında mevcut gümrük beyannamesi, banka ithalat işlemi, peşin mal bedeli transfer yazı ve makbuzları, ithalata ilişkin olarak düzenlenmiş olan faturaların incelenmesinden, söz konusu ithalatın ödemesinin en geç gümrük

beyannamesinin tescil tarihinde yapıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, peşin ödemenin beyannamenin tescil tarihine kadar olan ödemeyi ifade ettiği dikkate alındığında, davacının beyannamenin tescil tarihinde yapmış olduğu ödeme şeklinin peşin ödeme niteliğinde olduğunu kabul etmek gerekeceğinden, yükümlülerin, peşin ödeme şekliyle gerçekleştirilen ithalat da; mal bedelinin proforma fatura veya kesin satış faturası tarihine bakılmaksızın serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihinden önce (bu tarih dahil) ilgili bankaya yatırılması,

Detaylı bilgi için:

Çetinkaya Hukuk Ofisi |
www.cetinkaya.av.tr

Tel: +90 212 212 99 55
Fax: +90 212 212 79 71
Mecidiye Cad. Cevher Apt.
No: 3/6 Mecidiyeköy
34387 Şişli – İstanbul

Av. Oğuz ÇETİNKAYA |
oguzcetinkaya@cetinkaya.av.tr

Stj. Av. Ali Özgür KARA |
aliozgurkara@cetinkaya.av.tr

<https://www.facebook.com/CetinkayaHukukOfisi>

http://www.linkedin.com/company/cetinkaya-law-office?trk=hb_tab_compy_id_2305449

bununla birlikte KKDF kesintisinin doğup doğmadığı hususunun gümrük idarelerince değerlendirilebilmesi için ithalatçının mal bedelini tescil tarihinden önce veya en geç tescil tarihinde bankaya yatırdığını transfer bildirim formu/banka yazısı ile gümrük idarelerine tevsik etmesi yeterlidir.

Diğer taraftan, Anayasa'nın 2'nci maddesinde yer alan hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuk güvenliğini gerçekleştiren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçman, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, yargı denetimine açık olan devlet anlamına gelmektedir.

Hukuk devletinin sağlamakla yükümlü olduğu hukuk güvenliği ilkesi, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılan ve temel hak güvencelerinde korunan ortak değerdir. Kural olarak hukuk güvenliği, vatandaşların mevcut hukuk sistemine duyduğu güven ile ifa etmiş olduğu mevcut işlem ve eylemlerin o günkü mevcut hukuk kurallarıyla denetlenmesini / yargılanmasını, yani yasaların geriye yürütülmemesini zorunlu kılar. Bu nedenle "Kanunların geriye yürümezliği ilkesi" uyarınca yasalar yürürlüğe girdikleri tarihten sonraki hukuki durumlara uygulanabileceklerinden, sonradan çıkan bir kanun/tebliğ/genelge yürürlüğe girdiği tarihten önceki olaylara uygulanmaz.

Olayda, bahse konu beyannamelerin 2009, 2010 ve 04.02.2011 tarihlerinde tescil edilmesi, dava konusu KKDF'nin dayanağı olarak gösterilen (serbest bölgelerden yapılan ithalatların peşin bir ithalat sayılabilmesi için hem yurt dışındaki asil ihracatçıya yapılan ödemenin, hem de

Türkiye'den serbest bölgeye yapılan ödemenin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce tamamlanmış olması şartını getiren) Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2011/16 sayılı Genelgesi'nin ise, beyannamenin tescil tarihinden sonra 18.03.2011 tarihinde yayımlanması karşısında, söz konusu Genelgenin yürürlükte olmadığı dönemlere ilişkin olarak uygulanması hukuken mümkün olmadığından, öte yandan davalı idare tarafından 2011/16 sayılı Genelge gerekçe gösterilerek yapılan ithalatın peşin ithalat olarak kabul edilmemesinin, ne KKDF'yi ihdas eden Bakanlar Kurulu Kararları'nda ne de bu Kararlara istinaden yayımlanan Yönetmeliklerde yer almamaktadır.

Bu nedenle, gerek bahsi geçen genelgenin geriye yürütülemeyeceği gerekse de ödemelerin yukarıda belirtilen gerekçeler doğrultusunda peşin ödeme olarak kabul edilmesi gerektiği gerekçesiyle dava konusu tahakkuk işleminde ve buna vaki itirazın zımnen reddine dair işlemde hukuka uyarlık görülmemiştir." gerekçesiyle davanın kabulü yönünde karar vermiştir.

Uyuşmazlığın Akıbeti

Karardan görüleceği üzere; Vergi yargısı, peşin ithalat için ithal edilen eşya bedelinin serbest bölgede bulunan ihracatçıya satılmasını yeterli bulmuş, bu bedelin bir de malın ilk önceki satıcılarına transfer edilmesi gerektiği yönünde açıklamalar getiren Genelge'nin yasal dayanağı bulunmadığı tespit etmiş, keza dava konusu yükümlülüğün geriye doğru getirilmesini de ayrıca hukuka aykırı bulmuştur.

Bu konuda çok sayıda açılan davalarda, bu notumuzda ifade ettiğimiz hukuki durumu değiştiren yönde gelişmeler olması halinde bunları da sizinle paylaşmayı sürdüreceğiz.